

20 ta' Marzu, 1949.

Inhalief:

L-Onor. Dr. T. Gouder, LL.D.

Maria Salvina dei Baroni Attard Montalto

versus

Tabib Dr. Angelo dei Baroni Attard Montalto

Alimenti — Dizcredazzjoni — Ulied — Ingurja Gravi —

Ar. 39 (1), u 680 (d) u (e) tal-Kodiċi Civili.

Id-dixxendent jista' jiji dizcredat mill-azzendent għar-raġuni, fost oħrajn, li jkun irreverend uku kelli ta' ingurja gravi lejn l-azzendent testatur; u għall-istess raġuni l-ġenituri jew azzendenti oħra jistgħu jidheru l-manteniment lit-tfal jew dixxendenti oħra;

Dik l-ingurja għaliq però ma tikkomprendix il-kondotta każina ta' l-ulied jew azzendenti oħra.

Dik il-kondotta każina, però, tista' tkun tikkonsisti f'atti ta' krudeltà.

abitwali, jew f'atti li bihom it-tifei jew d'axxendent ieħor jagħmel apposta biex jinki u jwajġa' l-qalb tal-ġenitur jew axxendent, jew f'atti li bihom inuqqedu l-istima u r-riputazzjoni tiegħu. Taħt dan l-aspett dik il-kondotta hażina tista' tkun motiv tajjeb għač-čahda ta' l-alimenti; imma allura ma tkunx il-kondotta hażina li timmotiva č-čahda, iżda l-moħgrija ta' l-axxendent da parti tal-d'axxendent, u mhux il-kondotta hażina in ġenerali.

Fil-pendenza ta' kawża għall-alimenti l-Qorti għandha x-xetgħa, fl-ur-ġenta tal-każ, li takkorda alimenti prorriżorji.

Ilura solitu, meta min jittlob l-alimenti għandu beni tiegħu, li l-Qorti takkordalohomlu purkè jobligu ruħu li jirrestitwihom lil min ikun taħomlu malli jirrealizza x-xmu minn dawn il-beni jew ikun id-dispona minnhom.

Il-Qorti, — Rat l-att tač-čitezzjoni li bih l-attriçi, wara li ppremettiet illi hi ja giet mill-konvenut mis-serha privata mill-hwejjeġ ta' l-uzu tagħha u mbieghda mid-dar, u ma għandhiex mezz biex tgħix; talket illi l-istess konvenut jiġi kundannat iħa'as ilha pensjoni alimentarja bir-rata u taħt il-provvedimenti li jiġu moħtijn mill-Qorti; bl-ispejjeż;

Omissis;

Bill: hemm bżonn li tiġi lewwelnett definita l-kwistjoni jekk il-konvenut jistax iġb provi tal-kondotta hażina ta' l-attriçi sabiex jipprivaħa mid-dritt li tiġi minnu mantnuta, u dana peress li qamet bejn il-kontendenti l-kwistjoni jekk il-kondo ta hażina ta' l-ulied jew d'axxendenti oħra tistax tikkostitwixxi għall-ġenituri jew axxendenti oħra dik l-ingurja grav' kontemplata fl-art. 660 (e) tal-Kodiçi Civili, li min-habba fiha d'axxendent jista' jiġi dižeredat — f'liema każ, skond l-art. 39 (1) ta' l-istess Kodiçi, il-ġenituri jew axxendenti oħra jistgħu jiehdu l-manteniment lit-tfal jew d'axxendenti oħra;

Tikkonsidra luq dina l-kwistjoni, wara li semgħet lid-d'fensuri u eżaminat in-noti tagħhom relativament għall-istess kwistjoni;

Illi skond il-liġi tegħna, d'axxendent jista' jiġi dižeredat għar-raġuni, fost raġunijet oħra, li ikun irrenda ruħu hači lejn it-testatur ta' ingurja gravi (art. 660 (e) Kodiçi čitat), u għall-istess raġuni l-ġenituri jew axxendenti oħra jistgħu

jichdu l-manteniment lit-tfal jew dixerendenti oħra (art. 39 (1) Kodiċi ċitat' ;

Ili waqt it-trattazzjoni orali tal-kawża l-konvenut issot-tometta u sostna illi l-ligi, fl-imsemmija dispożizzjoni ta' l-art. 660 (e), tikkompreni wkoll i-kondotta hażina ta' l-ulied jew dixerendenti oħra ; sostna, jigifieri, illi l-ġenituri jew ax-xendenti oħra jistghu, in forza ta' dik id-dispożizzjoni tal-ligi, jidd żeredaw il uliedhom jew dixerendenti oħra anki, u b.e.s.s, minhabba l-kondotta hażina tagħhom, billi l-konvenut ipretendu illi l-kondotta hażina ta' l-ulied jew dixerendenti oħra hija inkluża fil-kawża ta' diżeredazzjoni kontemplata f'dik id-dispożizzjoni tal-ligi, jigifieri fl-ingurja gravi ;

Tikkunsidra ;

Ili d'na l-inte pretazzjoni li l-konvenut irid li tigi mogħtija lill-imsemmija dispożizzjoni ta' l-ligi, li tikkontempla l-ingurja gravi bhala kawża ta' diżeredazzjoni — art. 660 (e) — ma tidher xejn aċċettabli, jekk wiehed iżomm quddiem għajnejh id-dispożizzjonijiet l-oħra ta' l-istess artikolu tal-ligi rigwardanti l-kawżi l-oħra tad-diżeredazzjoni u l-istorja wkoll ta' dak l-istitut ;

Illi, difatti, kif huwa risaput, taht id-Dritt Ruman Antik, bhala konsegwenza tal-potestà illimitata tal-missirijiet fuq uliedhom il-missirijiet setghu jiddiżeredaw lil uliedhom mingħajr ma jindikaw il-motiv tad-diżeredazzjoni. Dan il-poter eċċessiv tal-missirijiet in rigward tad-diżeredazzjoni mbağħad gie temperat, u gie mogħti lit-tfal, diżeredati mingħajr l-indikazzjoni ta' motiv, rimedju bl-azzjoni li kienet magħrufa bhala "inofficiosi testamenti querela", li kienet tirpoża fuq finzjoni ; kien jig' mahsub, f'dak il-każ, li l-missier ma kellux l-użu tar-raġuni fil-mument li għamel it-testament. Giustiniano ddetermina pozitivamente id-dmir tal-missirijiet fil-materja tad-diżeredazzjoni bin-Novella CXV, cap. 3, u stabbilixxa tassattivament "le sole cause" li setghu jagħtu lok għad-diżeredazzjoni ; u dawn huma erbatax ;

Illi f'dawk l-erbatax-il każ ta' diżeredazzjoni huwa distint il-każ ta' l-ingurja fis-sens proprju tal-ke'ma mill-każijiet ta' kondotta immorali jew hażina. L-ingurja gravi lill-axxendent hija msemmija fit-tieni kawża ta' diżeredazzjoni, u hija kwalifikata bhala dik li tippreġudika l-unur ta' l-ax-

xendent. Każijiet ta' kondotta hażina jew skandaluża huma msemmijin, per eżempju, fir-rata', fis-sitta, fl-ghaxxa u fil-bdax-il kawża tad-diżeredazzjoni. Anki i-inċest tat-tifel ma' omnu huwa msemmi distintament u separatament mill-ingurja lill-missier bhala kawża ta' diżeredazzjoni;

Illi l-istorja ta' l-istitut tad-diżeredazzjoni turi kwindi illi l-kondotta hażina ta' l-ulied jew tad-dixxendenti, li biha tista' titnaqqas ir-reputazzjoni tagħhom, ma tidholx fil-kawża ta' l-ingurja f'materja ta' diżeredazzjoni lill-axxendent, u il-l-ingurja gravi lill-axxendent kontempiata bhala kawża ta' diżeredazzjoni, hija dik verba jew reali, li tikkontjeni l-imputazzjoni ta' xi fatt li jippreġudika l-unur ta' l-axxendent;

Illi dana jidher ċar anki mill-eżami tad-dispożizzjonijiet ta' l-art. 660 tal-Kodiċi 'Tagħma relativi għall-kawża tad-diżeredazzjoni. Difatti, il-każ ta' meta d-dixxendent ikun hati lejn it-testatur ta' ingurja gravi huwa kontemplat bhala kawża ta' diżeredazzjoni fl-ittra (e) ta' l-artikolu fuq imsemmi; u mbagħad fl-ittra (f) hu kontemplat il-każ ta' meta l-bint jew dixxendenti oħra tkun prostituta publika mingħajr, naturalment, il-konmivenza tat-testatur. Kieku kull kondotta hażina setgħet kienet kawża ta' diżeredazzjoni u kompriża taħt il-kelma "ingurja", ma kienx ikun hemm sens fl-enumerazzjoni tal-prostituzzjoni tat-tifla bhala kawża ta' diżeredazzjoni;

Illi, dimostrar li l-kondotta hażina mhix kompriża fil-kelma "ingurja" għall-finijiet ta' l-art. 660 (e), ma hemmx lok għat-tfittix ta' l-interpretazzjoni tas-sinifikat tal-kelma "ingurja" skond l-applikazzjonijiet magħmula f'materja ta' separazzjoni personali. Is-separazzjoni personali ma għandha x'taqsam xejn mad-diżeredazzjoni; ir-rapporvi li jinterċedu bejn il-miżżewġin huma ben diversi minn dawk li jinterċedu bejn il-ġenituri jew axxendenti oħra u l-ulied jew dixxendenti oħra; u t-tagħlim mogħti f'każ mhux dejjem jista' jiġi t'sikurezza applikat għal każ iehor għal kollox divers. Għall-każ in kwistjoni ċertament ma tistax tiġi applikata d-dottrina in materia ta' separazzjoni personali, fejn wiehed isib każijiet meta fibom ġie ritenut li l-kondotta hażina jew immorali ta' wiehed mill-konjuġi ikkostitwiewt ingurja lill-konjuġi l-iehor; għalhekk, kif ġie dimostrar, dana

mhux konformi ghad-dispożizzjonijiet tal-ligi in materja ta' d'żeredazzjoni;

Illi però, il-kondotta hażina tat-tifel jew dixxendent iehor tista' tkun ukkonsisti f'atti ta' krudeltà abitwali jew f'atti tali li t-tifel jew dixxendent iehor jagħmel apposta biex jinkki, u b'hekk iwagġa, l-qa.b tal-ġenituri jew axxendenti oħra, jew f'atti li b'hom inaqqas l-istima u r-reputazzjoni ta' l-axxendenti; imma f'dawn il-każijiet mhux il-kattiva kondotta li tagħti lok ghad-diżeredazzjoni, imma l-moħqrija kontemplata fl-ittra (d) tač-čitat artikolu 660 tal-Kodiči Civili fl-ewwel każ, u fit-tieni każ l-ingurja kontemplata fl-ittra (e) ta' l-istess artikolu;

Għal dawn il-motivi tiddikjara illi huma inammissibili l-provi tal-kondotta hażina in generali ta' l-attriči, iżda huma ammissibili dawk il-provi tal-kondotta hażina tagħha konsistenti f'atti li jikkostitwixxu ingurja gravi lill-konvenut fis-sens luq spjegat, jew konsistenti f'atti li jammontaw għal krudeltà lejn il-konvenut, peress illi dina huja kawża ta' diżeredazzjoni skond dak li hemma maħsub fl-ittra (d) tač-čitat art. 660, u kwindi, skond l-art. 39, raġuni tajba biex il-konvenut jichad il-manteniment lill-attriči;

U billi, wara li l-attriči tallet minn għand il-konvenut somma għall-manteniment tagħha in pendenza ta' din il-kawża, dina t-talba tagħha giet kontestata;

Tkkunsidra fuq din il-kwistjoni l-oħra bejn il-kontendenti;

Illi huwa ormaj pačifiku li in pendenza tal-kawża għas-somma ništrazzjoni ta' l-alimenti l-Qorti għandha s-setgħa, fl-urgenza tal-każ, li tkkundanna provviżorjament lill-konvenut għal-ghoti tal-manteniment;

Illi mill-provi firriżulta li l-attriči tipposjeddi renta ta'

Illi għalhekk, kunsidrati č-čirkustanzi fuq indikati, il-kondizzjoni sočjali tal-kontendenti, u l-kondizzjoni ekonomika tal-konvenut abbastanza ben magħrufa bhala tajba hefna, il-Qorti jidhrilha li għandha tistabbilixxi f'sitt xelini (6s.) kul-jum is-somma li provviżorjament il-konvenut għandu jhallas lill-attriči in pendenza ta' din il-kawża;

U peress illi l-konvenut talab — għall-każ li jiġi ritenut li l-attriċi għandha dritt titlob l-alimenti provviżorji — li jiġi mogħti provvediment fis-sens li hija tobligata ruħha, b'ipoteka ġenerali tal-beni tagħha, li tirrestitwixxi l-alimenti kollha perċepiti malli tkun saret li-likwidazzjoni tal-wirt jew meta hija tkun iddisponiet mill-proprjetà tagħha;

U peress li l-attriċi, kif irriżulta mill-imsemmija nota tagħha, qablet li jiġi mogħti l-provvediment mitlub mill-konvenut mis-sierba;

U peress illi l-imsemmi provvediment huwa solitu li jiġi mogħti f'dawn il-każijiet;

Tikkundanna lili-konvenut ihalas lill-attriċi għall-manteniment tagħha s-somma ta' £2. 2. 0 fil-gimgha, mil-lum stess, bil-quddiem, fid-dar fejn l-attriċi qiegħda toqgħod ma' oħtha.....; iżda purkè hija tobligata ruħha fir-Registru ta' din il-Qorti, b'ipoteka ġenerali tal-beni tagħha, li tirrestitwixxi dawn l-alimenti provviżorji li l-konvenut qiegħed jiġi kundannat jissomministralha, malli tkun saret li-likwidazzjoni tal-wirt li jmiss lill-attriċi, jew meta dina tkun iddisponiet mill-proprjetà tagħha;

Spejjeż riżervati.

